

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ของการประกอบธุรกิจผลิตกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้าย ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จะศึกษาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3 ทฤษฎี นั่นคือ แนวคิดของ ชัยยศ สันติวงษ์ ในเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ทฤษฎีในการวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial analysis) และทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด (Marketing mixed Theory) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แนวคิดในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ชัยยศ สันติวงษ์ (2533) กล่าวถึงแนวความคิดในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการไว้ว่า โครงการอุตสาหกรรมโดยทั่วไป จะมีกิจกรรมหลักหรือหน้าที่หลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านเทคนิค ด้านการตลาด และด้านการเงิน ผลของกิจกรรมดังกล่าวจะสะท้อนออกมาในรูปของงบการเงินล่วงหน้า (Performa Financial Statement) กิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมล้วนมีความสัมพันธ์ กิจกรรมการตลาดต้องประสานกับฝ่ายการเงินในการจัดหาเงินทุนมาลงทุนในลูกหนี้การค้า งบประมาณรายจ่ายในตลาด

ด้านเทคนิค (Technical Aspects) การวิเคราะห์ทางด้านเทคนิคมีจุดมุ่งหมายเพื่อคาดคะเนต้นทุนและเงินลงทุนต่าง ๆ อันได้แก่ เงินลงทุนถาวรหรือเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเริ่มแรก ค่าใช้จ่ายในการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ซึ่งนำมาคาดคะเนเงินทุนหมุนเวียน ค่าใช้จ่ายก่อนเปิดดำเนินการเป็นค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายการผลิตปกติ ซึ่งเกิดขึ้นในระยะแรกเท่านั้น ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมการผลิต รวมถึงค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตตั้งโรงงาน และยังเป็น การวิเคราะห์เกี่ยวกับชนิดและปริมาณของปัจจัยการผลิตที่นำมาใช้ เครื่องจักรอุปกรณ์ ขบวนการผลิต และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการผลิต การเสาะหาทางเลือกของระดับทางด้านเทคนิค ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญของการวิเคราะห์ทางเทคนิคที่เหมาะสมถูกต้องกับปัญหาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่ใช่เทคโนโลยีที่สูงเกินไปหรือเทคโนโลยีที่ล้าสมัย เพื่อจะได้เกิดการใช้ทรัพยากรของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการวิเคราะห์ด้านเทคนิคนี้มีความสำคัญต่อ

ขบวนการผลิตของโครงการอย่างมาก จึงต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญจากเจ้าหน้าที่เฉพาะ
 ด้านในการวิเคราะห์

ด้านการตลาด (Marketing and Commercial Aspects) การวิเคราะห์ตลาดในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ที่ลงลึกถึงรายละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนมาประกอบการประเมินผลตัดสินใจลงทุน การวิเคราะห์ตลาดนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงอุปสงค์และลักษณะตลาด ซึ่งอาจต้องมีการสำรวจตลาด อาศัยเทคนิคการพยากรณ์มาประกอบเพื่อกำหนดขอบเขตของตลาด เป้าหมายลูกค้า และลักษณะของตลาดได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบอุปสงค์ แนวทางการเจาะตลาด ตลอดจนกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด จุดมุ่งหมายหลักในการวิเคราะห์ตลาดก็เพื่อต้องการคาดคะเนรายรับจากยอดขาย ต้นทุนระบบการจัดจำหน่าย และต้นทุนการขาย ผลการคาดคะเนที่ได้จะเป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาจัดทำเป็นงบกำไร-ขาดทุนล่วงหน้า เพื่อใช้ประเมินผลการตัดสินใจลงทุน

ด้านการเงิน (Financial aspects) การวิเคราะห์การเงินเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกโครงการ ซึ่งเกิดจากการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค คือ แผนการผลิต และการวิเคราะห์ทางการตลาด คือ แผนการขายมาประกอบกันเพื่อให้การประเมินโครงการเป็นไปอย่างถูกต้อง ดังนั้น การวิเคราะห์ด้านการเงิน จึงเป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจัดเตรียมงบประมาณการเงิน เพื่อดูความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์ของโครงการวิเคราะห์ถึงความต้องการทางการเงินเพื่อใช้ในการลงทุน และวิเคราะห์ถึงผลตอบแทนทางการเงินโดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิเคราะห์ทางการเงิน เพื่อวิเคราะห์ว่าโครงการที่จัดทำขึ้นมีความคุ้มทุนหรือไม่ ภายใต้การคำนึงถึงค่าเสียโอกาส ซึ่งอยู่ในรูปของอัตราส่วนลด (Discount rate) และการวิเคราะห์ความไวของโครงการ (Sensitivity analysis) ซึ่งในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการผลิตกระเป๋ากจากเศษผ้าฝ้าย ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ จะทำการศึกษาด้านการเงินเป็นหลัก

2.1.2 การวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial analysis)

การวิเคราะห์ทางการเงินนี้ จะเป็นการประเมินค่าของโครงการโดยจะทำการเปรียบเทียบผลประโยชน์และต้นทุนของโครงการ ซึ่งผลประโยชน์และต้นทุนของโครงการจะเกิดขึ้นในระยะเวลาต่างๆ กัน ตลอดอายุของโครงการ จึงต้องมีการปรับค่าเวลาของโครงการที่ได้มาซึ่ง ผลประโยชน์และต้นทุนที่จะต้องเสียไปให้เป็นค่าปัจจุบันเสียก่อน จึงจะสามารถทำการเปรียบเทียบได้

ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินครั้งนี้ เราจะทำการวิเคราะห์ถึงการหมุนเวียนของกระแสเงินสดต่างๆ ของโครงการ (cash flow) อันจะประกอบด้วย กระแสเงินสดรับ กระแสเงินสดจ่าย และกระแสเงินสดสุทธิ โดยโครงการที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ จะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ เราจะอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินใจดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (Net Present Value : NPV)

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการลงทุน คือผลรวมของผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับค่าเวลาของโครงการแล้ว ซึ่งมุ่งเพื่อวัดว่าโครงการที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นจะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าหรือไม่ เป็นการเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินเข้ากับกระแสเงินออกของโครงการ โดยคิดอัตราคิดลด (อัตราดอกเบี้ย) ซึ่งส่วนใหญ่ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากสถาบันการเงิน โครงการที่เหมาะสมกับการลงทุนนั้นต้องมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มากกว่า 0 หมายความว่า มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินเข้ามากกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินออก สูตรในการคำนวณคือ

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+i)^t} - \left[\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+i)^t} + C_0 \right]$$

B_t = ผลตอบแทนสุทธิในปีที่ t

C_t = ต้นทุนสุทธิของโครงการในปีที่ t

C_0 = ต้นทุนสุทธิของโครงการในปีที่ 0

i = อัตราคิดลดหรืออัตราดอกเบี้ย

t = ปีของโครงการ คือปีที่ 1,2,3 ..... n

n = อายุของโครงการ (5 ปี)

ปีที่ 0 คือ ปีที่มีการลงทุนเริ่มแรก (initial investment)

2. อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน หรือ IRR คือ ผลตอบแทนเป็นร้อยละต่อโครงการ หรือ หมายถึง อัตราดอกเบี้ยในการคิดลด ที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่ได้รับในอนาคตเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนสุทธิของโครงการนั้นพอดี เกณฑ์ที่ใช้มี

ลักษณะคล้ายกับการหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ แต่จะต่างกันตรงที่เปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยใน NPV มาเป็นอัตราส่วนลดใน IRR เท่านั้น

การหา IRR เริ่มจากการหักผลตอบแทนออกด้วยค่าใช้จ่ายเป็นปี ๆ ไปตลอดชั่วอายุของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนสุทธิในแต่ละปี หลังจากนั้นก็หาอัตราส่วนลดที่จะทำให้ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันสุทธิรวมกันแล้วมีค่าเป็น 0 นั่นคือ อัตราส่วนลดที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่จะได้รับในอนาคตเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนสุทธิของโครงการนั้นพอดี หรืออัตราส่วนลดที่จะทำให้ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 0 อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) ที่เหมาะสมต่อการตัดสินใจลงทุนต้องมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำหรือสูงกว่าต้นทุนของเงินทุน เช่น สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในปัจจุบัน มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{IRR (หรือ } r) \text{ ที่ทำให้: } \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+r)^t} - \left[\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} + C_0 \right] = 0$$

r	=	IRR (อัตราส่วนลด)
C _t	=	ต้นทุนสุทธิของโครงการในปีที่ t
C ₀	=	ต้นทุนสุทธิของโครงการในปีที่ 0
B _t	=	ผลตอบแทนในปีที่ t
t	=	ปีของโครงการ คือ ปีที่ 1,2,3 ..... n
n	=	อายุของโครงการ (5 ปี)

ปีที่ 0 คือ ปีที่มีการลงทุนเริ่มแรก (initial investment)

3. อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio : B/C Ratio)

เกณฑ์นี้แสดงถึงอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน กับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายตลอดอายุของโครงการ โดยอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายตลอดอายุของโครงการ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุน : B/C Ratio ของโครงการที่เหมาะสมต่อการลงทุนต้องมีค่ามากกว่า 1 ซึ่งจะหมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการจะมีมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$B/C \text{ Ratio} = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+i)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+i)^t} + C_0}$$

B_t = ผลตอบแทนสุทธิในปีที่ t

C_t = ต้นทุนสุทธิของโครงการในปีที่ t

C_0 = ต้นทุนสุทธิของโครงการในปีที่ 0

i = อัตราส่วนลดหรืออัตราดอกเบี้ย

t = ปีของโครงการ คือปีที่ 1,2,3 ..... n

n = อายุของโครงการ (5 ปี)

ปีที่ 0 คือปีที่มีการลงทุนเริ่มแรก (initial investment)

4. ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ (Payback period)

สามารถชดเชยเงินลงทุนตอนเริ่มต้นของโครงการได้พอดี หรืออาจกล่าวได้ว่า ระยะเวลาในการคืนทุน คือ จำนวนปีในการดำเนินงานซึ่งทำให้ผลกำไรที่ได้รับในแต่ละปีรวมกันแล้ว มีค่าเท่ากับเงินลงทุนเริ่มแรก โดยสามารถคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน (จำนวนปี) ที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มกับเงินที่ลงทุนได้ ดังนี้

ระยะเวลาคืนทุน = ค่าใช้จ่ายในการลงทุน / ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปี

5. การวิเคราะห์ความไว (Sensitivity analysis)

การวิเคราะห์ความไว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินความทนต่อเหตุการณ์ในอนาคตที่จะเปลี่ยนแปลงไปจากสถานการณ์เดิมของโครงการ หรือเกิดจากปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลงหรืออัตราเงินเฟ้อ ซึ่งมีผลกระทบต่อผลตอบแทนและต้นทุนของกิจการ

2.1.3 ทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด (Marketing mix Theory)

ศุภร เสรีรัตน์ และศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ได้กล่าวถึงทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาดไว้ว่า การตลาด (Market) หมายถึงกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางธุรกิจ เพื่อให้ได้มาซึ่งการจำหน่ายสินค้าหรือการบริการ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยมีส่วนผสมทางการตลาดประกอบด้วย 4 P ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (product) หมายถึงสิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้พึงพอใจ ซึ่งคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ (design) วัตถุดิบ หรือวัสดุที่ใช้ในการผลิต (material) คุณภาพ (quality) การรับประกัน (warranty) และความหลากหลายของสินค้า (variety) เป็นต้น

2. ราคา (price) อุปสงค์หรือความต้องการของการตลาดจะสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับราคา ซึ่งเมื่อราคาของสินค้าสูงขึ้นอุปสงค์ของการตลาดจะลดลง และในทางตรงกันข้ามเมื่อราคาสินค้าต่ำลงอุปสงค์ของการตลาดก็จะสูงขึ้น การตั้งราคาจะต้องมีหลักการพิจารณา ทั้งปัจจัยภายใน (ปัจจัยที่สามารถควบคุมได้) และปัจจัยภายนอก (ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้)

3. การจัดจำหน่าย (place หรือ distribution) หมายถึง เส้นทางที่สินค้าเคลื่อนย้าย จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย ในการดำเนินธุรกิจประเภทใดก็ตาม ผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะขายสินค้าไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใช้ โดยตรงได้ ยังจำเป็นต้องอาศัยช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าเป็นตัวกลางในการขายสินค้าแก่ผู้บริโภค ซึ่งในการเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น จึงต้องทำให้เหมาะสมกับประเภท และรวมทั้งลักษณะของธุรกิจด้วย

4. การส่งเสริมการตลาด (promotion) เป็นการให้ข้อมูลเรื่องราวที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจของผู้ซื้อ ซึ่งเป็นการส่งผ่านข้อมูลไปยังผู้บริโภค โดยวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการตลาด ก็คือ การส่งเสริมการตลาดเป็นการเพิ่มยอดขาย เพื่อรักษา หรือเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด เพื่อเพิ่มพูนการรำลึกถึง จุดจำและเชื่อถือตราของสินค้า เพื่อเพิ่มพูนบรรยากาศการขายในอนาคต เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารและให้บริการความรู้แก่ตลาด และเพื่อสร้างความแตกต่างทางการแข่งขัน

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนรัญชลา นิลตานวงศ์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของร้านหัตถกรรมของที่ระลึกที่ทำด้วยผ้าไหมแห่งหนึ่งในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อวิเคราะห์ทางด้านปริมาณโดยการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของร้านหัตถกรรมของที่ระลึกที่ทำด้วยผ้าไหม และการวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ เมื่อต้นทุนและ/หรือผลตอบแทนของโครงการมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยกำหนดอายุของโครงการเป็นเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2555 และกำหนดให้อัตราส่วนลดเท่ากับร้อยละ 10

ผลการศึกษาพบว่า โครงการร้านหัตถกรรมของที่ระลึกที่ทำด้วยผ้าไหมในจังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุน กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ 5,637,606 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีค่าเท่ากับ 56% อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.40 และโครงการมีระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 4 เดือน

สำหรับผลการวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ ภายใต้สถานการณ์สมมติ 3 กรณี ได้ผลดังนี้ กรณีที่ 1 เมื่อสมมติให้ผลตอบแทนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้สูงสุดถึงร้อยละ 15 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนยังคงยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ 421,290 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับ 14% และ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.02

กรณีที่ 2 เมื่อสมมติให้ต้นทุนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ผลตอบแทนของโครงการสามารถลดลงได้ถึงร้อยละ 25 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนยังคงยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ 719,269 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีค่าเท่ากับ 16% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.05

กรณีที่ 3 เมื่อสมมติให้ทั้งต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการมีการเปลี่ยนแปลง โดยให้อัตราส่วนลดร้อยละ 10 เท่าเดิม ก็พบว่าต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้สูงสุดถึงร้อยละ 10 และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึงร้อยละ 20 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนยังคงยอมรับได้ กล่าวคือมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ 133,516 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับ 12% และ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0

น้ำทิพย์ พรหมพิทยาวัฒน์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนทางการเงินของอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าในครัวเรือน โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ (1) เพื่อวิเคราะห์ทางด้านปริมาณโดยการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าในครัวเรือน ตำบลร่องพอง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ และ (2) การวิเคราะห์ความไวของโครงการเมื่อต้นทุนและผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง และการวิเคราะห์ด้าน

คุณภาพและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการซื้อผลผลิตและการลงทุนของอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าในครัวเรือน

วิธีการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ข้อ 1 นั้น กระแสเงินสดของผลได้และต้นทุนนั้นได้มาจาก 3 โรงงาน การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินซึ่งประกอบด้วย การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) และระยะเวลาคืนทุน (PB) โดยกำหนดอัตราส่วนลด 9 เปอร์เซ็นต์ และอายุของโครงการเป็นเวลา 5 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ภายใต้สมมติฐานที่อัตราการเพิ่มของรายได้และต้นทุน ปีละ 5 เปอร์เซ็นต์ โรงงานทั้งสาม มีความเป็นไปได้ทางการเงิน และมีความเหมาะสมในการลงทุน ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยที่โรงงานที่ 3 คือโรงงานผลิตเสื้อแจ็กเก็ต เสื้อกั๊ก และกระเป๋่า ให้ผลตอบแทนทางการเงินดีที่สุดและโรงงานที่ 2 คือโรงงานผลิตกางเกงม้าย่อม ให้ผลตอบแทนทางการเงินน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ความไวของอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าในครัวเรือน กรณีที่รายได้และต้นทุนของโรงงานทั้งสามเพิ่มขึ้นปีละ 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นปีละ 10 เปอร์เซ็นต์ เป็นปีละ 15 เปอร์เซ็นต์ และปีละ 20 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ผลจากการศึกษาพบว่า โรงงานที่ 3 คือโรงงานผลิตเสื้อแจ็กเก็ต เสื้อกั๊ก และกระเป๋่าให้ผลตอบแทนทางการเงินดีที่สุด

วิธีการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ข้อที่ (2) ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ซื้อสินค้า จำนวน 80 รายและผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าในครัวเรือนตำบลร่องฟอง จำนวน 60 ราย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านราคา คุณภาพ การซื้อเป็นของฝาก ผลจากการแนะนำชักจูงการซื้อเพื่อให้มีใช้เหมือนคนอื่น และการนำไปจำหน่ายอีกต่อหนึ่ง มีผลต่อการซื้อสินค้าของลูกค้าส่วน การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในครัวเรือน คือ แหล่งเงินทุน กำไร การสร้างงาน

ศรียาพร ประสิทธิ์วรเวทย์ (2544) ศึกษาวิเคราะห์ต้นทุน - ผลตอบแทนทางการเงินของกิจการผลิตผ้าไหมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของกิจการการผลิต ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสำเร็จรูปและการวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของกิจการการผลิต เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงต้นทุนและผลตอบแทน ได้กำหนดให้อายุโครงการมีเวลา 10 ปี ผลการศึกษาพบว่า ณ อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 11 ผลการวิเคราะห์ทางการเงินคือมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) 18,430,740 บาท โดยอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) ร้อยละ 28 อัตราส่วน

ผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) 1.08 และได้มีการวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการโดยแยกเป็น 3 กรณี คือ

กรณีที่ 1 โดยมีการเปลี่ยนแปลง รายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 / ร้อยละ 5 / ร้อยละ 10 และ ร้อยละ 15 ในขณะที่ต้นทุนคงที่

กรณีที่ 2 ต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 / ร้อยละ 20 / ร้อยละ 30 และ ร้อยละ 40 ในขณะที่รายได้คงที่

กรณีที่ 3 รายได้เพิ่มขึ้น (กรณีที่ 1) และต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้น (กรณีที่ 2) ณ ระดับอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 11 แล้วทำการวิเคราะห์ทางการเงินว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด

ผลการศึกษาพบว่า ณ ระดับอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 11 กรณีที่ (1) ผลการวิเคราะห์ทางการเงินที่ดีที่สุดคือรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15 กรณีที่ (2) ผลการวิเคราะห์ทางการเงินที่ดีที่สุด คือ ต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 และกรณีที่ (3) ผลการวิเคราะห์ทางการเงินที่ดีที่สุด คือ ต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15 และจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านคุณภาพที่มีต่อผลการตัดสินใจในการลงทุนของกิจการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสำเร็จรูปโดยการทำการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสำเร็จรูป และการท่องเที่ยว จำนวน 85 คน พบว่า ปัจจัยทางด้านคุณภาพ ภาคการบริการ สถานที่ และการส่งเสริมการขายนั้นมีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการของลูกค้า ส่วนของผู้ประกอบการปัจจัยที่มีส่วนต่อการจัดตั้งกิจการผลิตคือ กำไร การอนุรักษ์งานหัตถกรรม และการสร้างงาน

2.3 ระเบียบวิธีวิจัย

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ

คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการเก็บข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลจากสถานประกอบการของกิจการผลิตกระเป๋าผ้าฝ้าย ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะทำการสัมภาษณ์ และ สอบถาม จากเจ้าของธุรกิจ และ พนักงาน เช่น ข้อมูลทางด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ ข้อมูลทางด้านรายรับของโครงการ หรือ ข้อมูลทางด้านการดำเนินงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน เป็นต้น

2. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ

คือ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสาร รายงานการวิจัยที่มีนักศึกษา นักวิชาการต่างๆ ได้ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และจากหนังสือ ตำรา หรือบทความทางวิชาการต่างๆ

2.3.2 การประเมินผลตอบแทนและต้นทุนการผลิต

ในการศึกษาความเป็นไปได้ของกิจการผลิตกระเป๋ากะเป๋จากเศษผ้าฝ้าย ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เราสามารถแจกแจงตัวแปรทางด้านต้นทุนและผลตอบแทน ได้ดังนี้

1. ผลตอบแทน (Benefit) ได้แก่

- ผลตอบแทนจากการขายกระเป๋ากะเป๋ผ้าฝ้าย 3 ขนาด คือ เล็ก กลาง ใหญ่ ซึ่งคำนวณได้จาก ราคา คุณ ปริมาณ

2. ต้นทุน (Cost) ได้แก่

ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (ต้นทุนคงที่) ประกอบด้วย

- ค่าเช่าอาคารสำนักงาน
- ค่าเครื่องจักร และอุปกรณ์โรงงาน
- ค่าอุปกรณ์สำนักงาน
- ยานพาหนะ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ต้นทุนผันแปร) ประกอบด้วย

- เงินเดือนพนักงาน
- ค่าเช่าอาคารสำนักงาน
- ค่าวัตถุดิบในการผลิต
- ค่าวัสดุสิ้นเปลือง
- ค่าโทรศัพท์
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าน้ำประปา
- ค่าวัสดุสำนักงาน
- ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์
- เงินสมทบประกันสังคม
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

2.3.3 เกณฑ์การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนนี้ จะนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการประเมินต้นทุนและผลตอบแทน มาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เพื่อหาค่าต่างๆ ที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุนดังนี้

- มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV)
- อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR)
- อัตราผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่าย (B/C ratio)
- ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ (Payback Period)
- การวิเคราะห์ความไวต่อเหตุเปลี่ยนแปลง (Sensitivities Analysis)

สำหรับการวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ จะศึกษาโดยแยกเป็น 3 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ต้นทุนทางการเงินเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงต้นทุนค่าดำเนินการที่เพิ่มขึ้น

กรณีที่ 2 ผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง โดยเกิดจากผลผลิตที่เปลี่ยนไปหรือปัจจัยอื่นๆ เปลี่ยนแปลง โดยส่งผลให้ผลตอบแทนลดลง

กรณีที่ 3 ต้นทุนทางการเงินเปลี่ยนแปลง (ต้นทุนค่าดำเนินการเพิ่มขึ้น) และผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง (ผลตอบแทนลดลง) ในเวลาเดียวกัน